

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

TAZMİNAT İSTEMİ, KOŞULLARI VE YARGILAMA USULÜ

I. GENEL BİLGİLER	15
A. Tazminat Kavramı ve Koruma Tedbirleri	15
B. Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminatın Tarihsel Gelişimi	17
II. TAZMİNAT NEDENLERİ.....	21
A. Kanunlarda Belirtilen Koşullar Dışında Yakalanma, Tutuklanma veya Tutukluluğun Devamına Karar Verme	21
YARGITAY KARARLARI	26
B. Kanuni Gözaltı Süresi İçinde Hâkim Önüne Çıkarılmama	32
YARGITAY KARARLARI	34
C. Yasal Haklar Hatırlatılmadan veya Hatırlatılan Haklardan Yararlanma İsteği Yerine Getirilmeden Tutuklama.....	35
YARGITAY KARARLARI	37
D. Kanuna Uygun Tutuklanıp Mâkul Sürede Yargılama Mercii Huzuruna Çıkarılmama veya Bu Süre İçinde Hüküm Vermeme	37
YARGITAY KARARLARI	43
E. Kanuna Uygun Olarak Yakalandıktan veya Tutuklandıktan Sonra Kovuşturmaya Yer Olmadığına veya Beraata Karar Verme	64
YARGITAY KARARLARI	66
F. Mahkûm Olup da Gözaltı ve Tutuklulukta Geçirilen Sürenin Hükümlülük Süresinden Fazla Olması veya İşlenen Suç İçin Kanunda Öngörülen Cezanın Sadece Para Cezası Olması Nedeniyle Zorunlu Olarak Bu Cezayla Cezalandırılma	69
YARGITAY KARARLARI	71
G. Yakalama veya Tutuklama Nedenleri ve Haklarındaki Suçlamaların Açıklanmaması	73
H. Yakalanma veya Tutuklamanın Yakınlara Bildirilmemesi	75
YARGITAY KARARLARI	77
I. Arama Kararının Ölçsüz Olarak Gerçekleştirilmesi.....	78
YARGITAY KARARLARI	81

İ. Koşulları Oluşmadığı Halde Elkoyma Kararı Verilmesi, Elkonulan Eşyanın Korunması İçin Gerekli Tedbirlerin Alınmaması, Elkonulan Eşyanın veya Malvarlığı Değerlerinin Amaç Dışı Kullanılması veya Zamanında Geri Verilmemesi	96
1. Koşulları oluşmadığı halde eşya veya diğer malvarlığı değerlerine elkoyma kararı verilmesi	98
2. Elkonulan eşyanın veya diğer malvarlığı değerlerinin korunması için gerekli tedbirlerin alınmaması.....	99
3. Elkonulan eşyanın veya malvarlığı değerlerinin amaç dışı kullanılması	100
4. Elkonulan eşyanın zamanında geri verilmemesi.....	101
YARGITAY KARARLARI	103
J. Yakalama veya Tutuklama İşlemine Karşı Kanunda Öngörülen Başvuru İmkânlarından Yararlandırılmama.....	112
K. Yargılamanın Yenilenmesi Sonucu Beraat veya Ceza Verilmesine Yer Olmadığına Karar Verilmesi.....	113
YARGITAY KARARLARI	115
L. CMK'nın 141/3. Maddesi Uyarınca Hâkimler ve Cumhuriyet Savcılarının Verdikleri Kararlar veya Yaptıkları İşlemler Nedeniyle Tazminat Davası Açılması.....	116
YARGITAY KARARLARI	119
III. BAŞVURU SÜRESİ, YARGILAMA USULÜ VE KARAR İÇERİĞİ.....	125
A. Başvuru Süresi.....	125
1. Genel Olarak.....	125
YARGITAY KARARLARI	128
2. Karar veya Hükmün Kesinleşmesi	134
YARGITAY KARARLARI	135
3. Sonuçlanması ve Kesinleşmesi Gerekmeyen Başvurular:.....	136
YARGITAY KARARLARI	137
B. Davanın Tarafları	146
1. Davacı.....	146
a. Mirasçılarının durumu	147
b. Üçüncü kişilerin durumu	148
c. Küçüklerin durumu	148
d. Vesayet altına alınanların durumu	149
e. Tüzel kişilerin durumu	149
f. Yabancı uyruklu şahısların durumu	150
g. Vekil ile açılan davada vekâlet ilişkisi	151
YARGITAY KARARLARI	151
2. Davalı (Husumet).....	153
YARGITAY KARARLARI	154
C. Başvuru Mercii (Görevli ve Yetkili Mahkeme).....	155
1. Görevli mahkeme	155

2. Yetkili Mahkeme.....	156
a. Genel yetkili Mahkeme	156
b. İstisnai yetkili mahkeme.....	159
YARGITAY KARARLARI	161
D. Başvuru Şekli	162
1. Genel olarak	162
a. Tazminat isteminde bulunanın açık kimlik ve adres bilgileri	162
b. Zarara uğranılan işlemin niteliği	163
c. Zararın türü ve miktarı	163
d. Deliller	163
2. Dilekçenin incelenmesi.....	164
a. Süre yönünden inceleme.....	164
b. İçerik ve ekinde yer alan belgeler yönünden inceleme	165
YARGITAY KARARLARI	166
E. Yargılama Usulü, Verilen Kararlar ve Kararda Yer alan Hususlar.....	172
1. Genel olarak	172
2. Dilekçenin incelenmesi.....	174
3. Duruşma açılması	176
4. Davanın değeri	177
5. Taleple bağlılık kuralı.....	177
YARGITAY KARARLARI	179
6. Fazlaya ilişkin hakların saklı tutulması.....	181
7. Karar başlığında yazılması gerekenler (Suç İsmi).....	181
YARGITAY KARARLARI	182
8. Islah	185
YARGITAY KARARLARI	186
9. Araştırma, inceleme ve delillerin değerlendirilmesi yöntemi	187
a. Araştırma ve delillerin incelenmesi	188
YARGITAY KARARLARI	190
b. Delillerin değerlendirilmesi ve tazminat miktarının belirlenmesi	193
10. Duruşma ve hüküm	194
a. Dava dilekçesinin reddi	196
b. Davanın süreden reddi	196
c. Davanın husumetten reddi.....	196
d. Yetkisizlik Kararı.....	197
e. Davanın esastan reddi	197
f. Davanın kabulü.....	197
11. Hükümde yer alan diğer diğer hususlar	198
a. Yargılama giderleri	198

b. Vekâlet ücreti	199
YARGITAY KARARLARI	202
c. Harç	206
12. Kesinlik sınırı ve Kanun yolu	206
a. İlk derece mahkemesince verilen kararlarda kesinlik sınırı	207
b. İstinaf mahkemelerince verilen kararlarda kesinlik sınırı	211
c. Kesinlik sınırı ile ilgili genel açıklamalar	212
YARGITAY KARARLARI	216
F. Tazminat Hakkı ile Diğer Hususların İlgilisine Bildirilmesi	219
1. Tazminat davası açma hakkının hatırlatılması	219
YARGITAY KARARLARI	221
2. Diğer hususların hatırlatılması	222
YARGITAY KARARLARI	224
IV. TAZMİNATA KONU ZARAR VE NİTELİĞİ.....	226
A. MADDİ TAZMİNAT	227
1. Maddi Zararlar	227
a. Parasal Kayıplar	228
b. Tedavi Masrafları	229
c. Vekâlet Ücreti	230
aa. Beraat kararı verilen ceza davasında vekâlet ücretine hükmedilmemesi	230
YARGITAY KARARLARI	231
bb. Ceza davasında ya da soruşturma aşamasında avukata yapılan ve makbuzla belgelenen ödemeler	232
YARGITAY KARARLARI	235
d. Faiz	242
YARGITAY KARARLARI	247
2. Hesaplanma yöntemi ve tazminat miktarının belirlenmesi:	253
YARGITAY KARARLARI	263
3. Tazminata konu edilemeyen zararlar	270
YARGITAY KARARLARI	274
4. Talep edilemeyen kişisel zararlar	280
YARGITAY KARARLARI	283
B. MANEVİ TAZMİNAT	288
1. Manevi Zarar	288
a. Beden ve ruh tamliğinin ihlali sonucu doğan zarar ve manevi tazminat	289
b. Kişilik haklarının ihlali sonucu doğan zarar ve manevi tazminat	291
2. Manevi Tazminat Miktarının Hesaplanması	295
YARGITAY KARARLARI	301

C. TAZMİNAT İSTEMİNDE DİKKATE ALINACAK DİĞER HUSUSLAR	306
1. Mahsup Kararı Bulunması halinde tazminat	306
YARGITAY KARARLARI	308
2. Koruma tedbiri uygulanan suç hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi	312
YARGITAY KARARLARI	315
3. Uyuşturucu madde ticareti yapma ya da kullanma suçlarında uygulanan koruma tedbiri nedeniyle tazminat istemi	317
a. Uyuşturucu madde ticareti yapma suçunun kullanma suçuna dönüşmesi halinde uygulama.....	317
YARGITAY KARARLARI	318
b. Uyuşturucu madde ticareti yapmak suçundan beraat, uyuşturucu madde kullanmak suçundan ise tedbir karar verilmesi halinde uygulama.....	320
c. Soruşturma aşamasında uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan tutuklama gerçekleştirildikten sonra uyuşturucu madde kullanma suçundan dava açılması	321
YARGITAY KARARLARI	321
4. Şartlı tahliye süresinden fazla tutuklu kalma halinde tazminat.....	323
YARGITAY KARARLARI	325
5. Tutuklandığı suçtan beraat, tutuklanmadığı suçtan mahkûmiyet halinde tazminat	326
6. Karar veya hükmün kesinleşmesinden önce tazminat davasının açılması.....	328
YARGITAY KARARLARI	329
7. Koruma tedbirleri dışındaki uygulama nedeniyle oluşan zararın tazmini	331
YARGITAY KARARLARI	332
8. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden ya da Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunarak tazminat alınması	332
YARGITAY KARARLARI	333
9. Uzun süreli adli kontrol koruma tedbiri uygulanmasında tazminat	334
YARGITAY KARARLARI	336
V. TAZMİNAT İSTEYEMEYECEK KİŞİLER.....	346
1. Tazminata hak kazanmadığı hâlde, sonradan yürürlüğe giren ve lehte düzenlemeler getiren kanun gereği, durumları tazminat istemeye uygun hâle dönüşenler	348
YARGITAY KARARLARI	348
2. Genel veya özel af, şikâyetten vazgeçme, uzlaşma gibi nedenlerle hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına veya davanın düşmesine karar verilen veya kamu davası geçici olarak durdurulan veya kamu davası ertelenen veya düşürülenler	349
YARGITAY KARARLARI	351

3. Kusur yeteneğinin bulunmaması nedeniyle hakkında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilenler	358
4. Adlî makamlar huzurunda gerçek dışı beyanla suç işlediğini veya suça katıldığını bildirerek gözaltına alınmasına veya tutuklanmasına neden olanlar	359
YARGITAY KARARLARI	360
VI. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI	361

İKİNCİ BÖLÜM

466 SAYILI KANUN DIŞI YAKALANAN VEYA TUTUKLANAN KİMSELERE TAZMİNAT VERİLMESİ HAKKINDA KANUN HÜKÜMLERİNİN İNCELENMESİ

1. Tazminat nedenleri yönünden karşılaştırma	366
YARGITAY KARARLARI	369
2. Yetkili mahkeme yönünden karşılaştırma	376
3. Dava açma süresi bakımından karşılaştırma	377
YARGITAY KARARLARI	380
4. Başvuru dilekçesinin reddi halinde itiraz merci yönünden karşılaştırma	388
5. Duruşma yapılması yönünden karşılaştırma	390
6. Tazminat isteyemeyecek kişiler yönünden karşılaştırma	390
7. Tazminatın geri alınması ve rücu yönünden karşılaştırma	391

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖRNEK TUTANAKLAR VE KARARLAR

▫ Örnek Tensip Zaptı	393
▫ Örnek Naip Hâkim İnceleme Raporu.....	396
▫ Örnek Dava Dilekçesinin Reddi Kararı.....	397
▫ Örnek Gerekçeli Karar	399

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İLGİLİ MEVZUAT

▫ TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	413
▫ CEZA MUHAKEMESİ KANUNU.....	421
▫ KANUN DIŞI YAKALANAN VEYA TUTUKLANAN KİMSELERE TAZMİNAT VERİLMESİ HAKKINDA KANUN (MÜLGA)	424
▫ POLİS VAZİFE VE SALÂHİYET KANUNU	426
▫ YAKALAMA, GÖZALTINA ALMA VE İFADE ALMA YÖNETMELİĞİ	443
▫ ADLÎ VE ÖNLEME ARAMALARI YÖNETMELİĞİ	460

KAYNAKÇA.....	479
----------------------	------------

KAYNAKÇA

- 1- **AKSOY, Şemsettin**, Önleme ve Koruma Tedbiri Olarak Arama, 2007.
- 2- **AYCI, Emrullah**, Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat, Doktora Tezi.
- 3- **ALBAYRAK, Mustafa/ ÖZER, Fatma/ İLHAN, Fikret/ ERDOĞAN, Mustafa**, Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- 4- **ALDEMİR, Hüsnü**, Adli-Önleme Arama ve Elkoyma, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- 5- **ÇOLAK, Haluk/ TAŞKIN, Mustafa**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Kanunu, 2005.
- 6- **DÜZGÜN, Nuri/ ELMACI, Şerafettin**, Haksız Yakalama, Elkoyma ve Tutuklamadan Kaynaklanan Tazminat Davaları, Ankara 2010.
- 7- **DOĞRU, Osman/ NALBANT, Atilla**, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi, Açıklama ve Kararlar, 1. Cilt, 1. Baskı, Yargıtay Başkanlığı, 2012.
- 8- **FEYZİOĞLU, Metin**, Tutuklamadan Doğan Zararların Giderilmesi, Ankara Barosu Dergisi, Yıl: 50, Sayı: 1, Ocak 1993.
- 9- **GÜLTAŞ, Veyssel**, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Işığında Tutuklama ve Kanun Yolları, Bilge Yayınevi, 2008 Ankara, 2. Baskı.
- 10- **GÖKCAN, Hasan Tahsin**, Haksız Fiil Hukuku ve Maddi-Manevi Tazminat Davaları, 2. Baskı, Ankara 2009.
- 11- **GÜNAY, Erhan**, Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat ve Hâkimlerin Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, 2018, Ankara.
- 12- **HAKERİ, Hakan**, Haksız Yakalanan ve Tutuklanana Tazminat Verilmesi, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1999.
- 13- **HAKERİ, Hakan**, Hukuka Aykırı ya da Haksız Yakalama veya Tutuklamalardan Doğan Zararların Tazmini.
- 14- **İNCİ, Z. Özen**, Bir Koruma Tedbiri Olarak Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklama, 2008.
- 15- **KARAHASAN, Mustafa Reşit**, Tazminat Hukuku, Ankara 1996.

- 16- **KAVALALI, A. Mümin/ ÜNVER, M. Naci**, Hukukumuzda Yasadışı Yakalanan veya Tutuklananlara Tazminat Verilmesi, İstanbul 1979.
- 17- **KUNTER, Nurullah/ YENİSEY, Feridun/ NUHOĞLU, Ayşe**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Bası, İstanbul 2008.
- 18- **KURU, Baki/ ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder**, Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, Ankara 2004.
- 19- **MUNGAN, Özlem**, Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat, www.mungan.av.tr/yazi/haksiz_yakalama.doc, Nisan 2006.
- 20- **SURLU, Mehmet Handan**, Hukuk ve Cezada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Nedeniyle Yargılamanın Yenilenmesi, Ankara 2003.
- 21- **TAŞKIN, Mustafa/ ÇOLAK, Haluk**, Ceza Muhakemesi Hukuku Şerhi, Ankara 2007.
- 22- **TEZCAN, Durmuş**, Türk Hukukunda Haksız Yakalama ve Tutuklama (Önleyici ve Giderici Tedbirler), Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1989.
- 23- **ÜNVER, Yener/ HAKERİ, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, 6. Baskı, Ankara, 2012.
- 24- **ÖZBEK, Veli Özer**, Yeni Ceza Muhakemesi Kanununun Anlamı, 2005.
- 25- **YALVAÇ, Gürsel**, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 3, sayı:2, 2015.
- 26- **YILDIRIM, Ferhat/ PARLAR, Ali**, Haksız Yakalama ve Tutuklamaya İlişkin Tazminat Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2001.
- 27- **YURTCAN, Erdener**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, Kazancı Hukuk Yayınları, 3. Cilt, İstanbul, 1988.
- 28- **YÜCE, Turhan**, Medeni Hukukumuzda Manevi Tazminat, Adalet Dergisi, Yıl: 1952, Sayı: 3.
- 29- www.tdk.gov.tr/index.
- 30- Yargıtay Kararları, (UYAP'tan alınmıştır)